

VIRIS

ELSŐ · MAGYAR · TECHNO · FANZINE

NITZER · EBB

X. M. T. P.

TECHNO · ART
SHOW

PANKOW

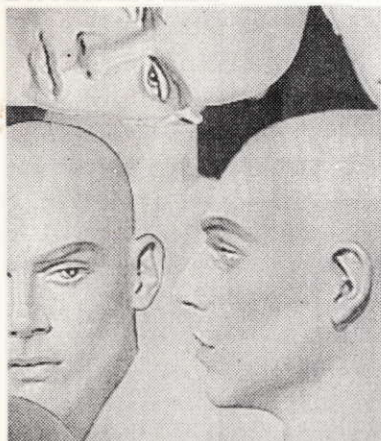

1991

TARTALOM

- 3. MI A TECHNO?
- 4. HARD CLUB 92 (LONDON)
- 6. ARMAGEDDON DILDOS
- 7. ZOTH OMMOG / X MARKS
THE PEDWALK
- 14. THE CASSANDRA COMPLEX
- 18. EISKALTE GAESTE
- 20. PANKOW
- 22. TOO DARK PARK —
TÚL SÖTÉT PARK
- 24. NITZER EBB

TECHNO RAVE!
TECHNO RAVE!
 TECHNO HOUSE - AMBIENTE - TRANCE - ACID - TECHNO RAVE - TECHNOZED

(Megjelent a Techno-Rave DCD tele jobbnál jobb számokkal!!!)

FATMAN

HA-t PARANCSOLATA

1. HA mást is ismersz, nem csak a FRONT 242-t és a Nitzer Ebb-et, akkor fertőzd magad VIRUS-sal!
2. HA csak ezt a kettőt ismered, DE tudni akarsz a TECHNO és az E.B.M. igazi nagyjairól is, akkor pumpálj magadba VIRUS-t!
3. HA nem akarsz hallani másról csak a Front 242-ről és a Nitzer Ebb-ről, akkor olvasd el a VIRUS-t!
4. Ha tudni akarod, hogy mikor lesz (van!) valami rendes koncert, ahol dolgozhatsz egy kicsit, akkor kutass a VIRUS-ban!
5. HA érdekelnek az új lemezek, CD-k és kíváncsi vagy a kritikákra, akkor böngéssz a VIRUS-t!
6. HA ... Egyébként POX ON YOU!

... mi a TECHNO?

A TECHNO az a fajta zene, ami kizárólag komputerekkel, szintetizátorokkal és samplerekkel állítanak elő. A TECHNO műfajába tartozó stílusok: Electronic Body Music, Aggrepo, Electro Dance, amit Eurobeat-nek vagy Eurodisco-nak is neveznek. Ide sorolhatók még a „súlyos” atmoszférájú (misztikus) elektronikus zenék (pl. DELERIUM). A TECHNO manapság a legsikeresebb zene, amely eredetileg az európai kontinensről származik. Ez a legerőteljesebb „tánczene”, amelyet minden más zenei irányzat is befolyásol. Megtalálható az alkotóelemek között a hardcore gyorsasága, az ipari zenék monotonitása, a heavy metál keménysége vagy éppen líraisága, egyszóval minden.

A TECHNO-zenekarok szövegeiről is érdemes pár szót szólni. Nem igazán vidám világot festenek ezek a szövegek. Többnyire a negatív dolgokról szólnak vagy fantazmagóriákról, amelyeket drogok váltanak ki. Ugyanúgy beszélnek a horror, a szex, a pénz világáról, a pusztulásról, a születésről, mint pl. az underground zenekarok. Csak a zene az, ami teljesen más.

A TECHNO elemzése okozott némi értetlenséget, mivel először a Detroit-ból származó HOUSE zenét nevezték techno-nak. Akik ezt a zenei világot formálták (formálják!), mind a TECHNO-mozgalomban nőttek fel.

A TECHNO — ahogy mi értelmezzük Közép-Európában — elemzése Amerikában „Industrial (Dance) Music”, vagy „Alternatív Dancefloor”-t rejt magában.

A TECHNO jelenleg a leghaladóbb zene a világon. Ebben a műfajban a legfejlettebb csúcstechnológiát használják, amely képes előállítani a hangok teljes skáláját. Aki nem tapasztalta, elképzelni sem tudja ennek jelentőségét.

A TECHNO most is bámulatos gyorsasággal fejlődik a zenészek kísérletező kedvének köszönhetően, de azt hiszem, még csak a kezdeteknél tartunk.

Mindenesetre a kezdet elég biztató ...

HARD CLUB 92 LONDON

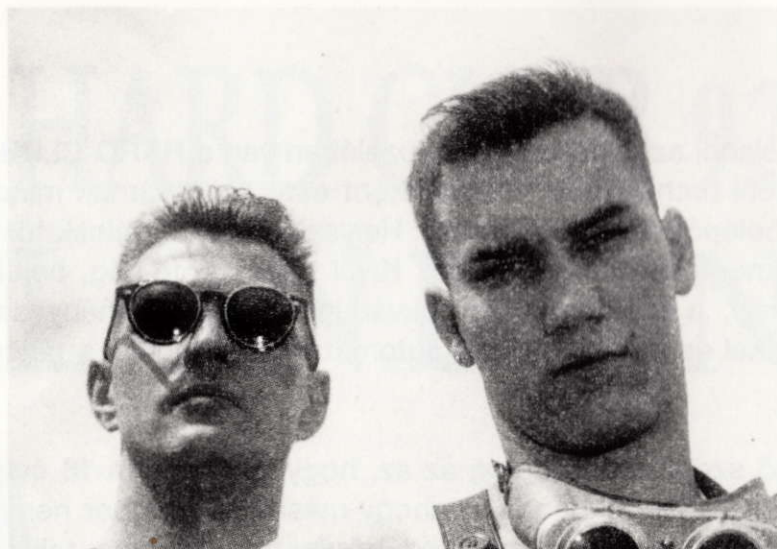
Az elmúlt nyáron hat hetet tölthettem a rockzene ősházájában, Angliában. Egy hetet szántam Londondra, a világ egyik legjelentősebb zenei központjára. Minden fontosabb zenekar fellép itt. Nemcsak a megszámlálhatatlanul sok klubban szól a zene. Az utcán, aluljárókban, a metróban játszik zenészek egész sora. A zenék igen színes palettát képviselnek, ami közös, az a hangszeres tudás és a minőség. Néhány lemezbolt, mint a Virgin Megastore maga akkora, mint egy-két áruházunk. Akad néhány magán lemezbolt is. Ezek általában egy-egy zenei irányzat mellett kötelezték el magukat.

Londonban, ahogy már említettem, rengeteg rock-klub működik. (Figyelembe kell venni, hogy London lakossága 10 millió, így szórakozni vágyó közönség van bőven.) Ezek java része a Sohoban található és egy-egy stílusra szakosodott.

Valahol az Oxford street közelében van a HARD CLUB 92, a londoni techno-klub. Szerdánként este tíztől várnak mindenkit. A belépő 5 font (650 forint). Helyszínül egy, a célnak tökéletesen megfelelő pince szolgál. Kívül hűvös sötétség, belül lila félhomály, a ruhatárnál egy akvárium, bárpult, néhány asztal székekkel és egy sarok játékautomatákkal. Legbelül a táncparkett.

Az első szembetűnő dolog az az, hogy ide nem 14-16 évesek járnak. Külsőségekben is valahogy mások. A bomber nemigen divat, annál inkább a motoros bőrdzseki. Az este folyamán megfordultak a klubban darkok, rockkerek, sőt még néhány Depeche Mode rajongó is akadt, de kopaszokat se itt, se másutt Anglia szerte nem láttam. (Talán a szigetországban már nem divat . . .) A D. J. megállás nélkül forgatja a kemény, lüktető zenéket. Minden szám lemezről szól. A két, plafonig érő hangfalból dübörög a zene, a közönség izzadtan táncol. Csak a sarokba letett ventilátor hatalmas forgó kereke nyújt egy kis felüdülést. Video nincs, a stroboszkóp lámpa szakadatlanul, vakítóan villog. A táncolók közé két diavetítőn vetítenek absztrakt képeket. Szembetűnő és egyértelmű, hogy a két legnépszerűbb zenekar a FRONT 242 és az angol NITZER EBB. Az est folyamán 3-4 nőta forog tőlük. A többi elsősorban acid-techno (ez az EBM műfaj egy populárisabb, instrumentális változata, mely nem keverendő össze a slágeres disco-aciddal. Az acid-techno jelentősebb képviselői: a KLF, a HYPNOTIC, a HUMANOID és a TRIBANTURA.), de azért felcsendül egy-egy szívét melengető SKINNY PUPPY, FRONTLINE ASSEMBLY és REVOLTING COCKS szám is. Hajnali 3-kor — távozásomkor — a zene megállás nélkül szól és még telt ház van . . .

ARMAGEDDON DILDOS (D)

Új jövevény a német Electronic Body Music világában. Zenéjüket erőszakos ütemek, durva hangszínek jellemzik. Az énekes — Uwe Kanka — pokoli hatalommal teli hangja taszajt még egyet ezen a kemény munkázós zenén.

Az 1990 júliusában, New Yorkban a „New Music Suninary” fesztiválra ellátogató amerikai seggfejeket meghökkentette és megszedítette a Dildos élő show-jából szétáradó energikus lendület.

12'5' CD EAST WEST

12'5' CD NEVER MIND

12'5' CD RESIST

LP/CD THAT'S ARMAGEDDON

Az Armageddon Dildos teljes zenei repertoárját a NITZER EBB „That Total Age” albumához hasonlítanám, csak inkább a szintetizátorokra fektetném a hangsúlyt. Hasonló a lendületes, hatalomteljes előadás és a monotonitás megfigyelhető. Jól táncolható, igaz: „ereszd el a hajamat” számaik vannak, mely segít felszabadítani felesleges energiáidat.

Mi az a ZOTH OMMOG?? Többek között a TECHNO-ART fesztiválon játszott két külföldi zenekar lemezkiadója. De nem csupán ez a két csapat a jellemző, mivel ez a cég adja ki a legkeményebb techno zenekarok project-jeit. A Z. O.-nál dolgozó bandák egy új vonalat indítottak el a zenei kísérletezéssel, igaz legtöbbjük az AGG-REPO-nak hódolnak (aggrepo: pozitív energia előállítása agresszív zenével). Más kiadók favoritjai a kemény-táncos ütemek és az intelligens, de provokatív szövegek kombinálásával nyomulnak. A ZOTH OMMOG betölti kínálatával a techno-ban tátongó fekete lyukakat.

X MARKS THE PEDWALK (D)

(Sevren Ni-Arb és Regan Eracs vagyis az XMTP)

Ez az együttes ugyan azon a vonalon indult el, mint a Klinik vagy az á; GRUMH... Csonttá fagyasztó éles hangok, hipnotikus erejű ének, misztikus szövegekkel megerősítve. Az XMTP bebizonyította, hogy tökéletes techno-t Németországban is lehet csinálni ugyan úgy, mint az őshazájában Belgiumban. Az XMTP Münslerből származik. Ez a tény csak azért érdekes, mert ez a város igen csak messze esik Frankfurttól a „techno mekkájától”. Zenéjükben a Skinny Puppy véresen brutalisztikus hangorkánja elegyedik a FLA elementáris „Make war-not love” hangzásával. Zenéjük mégsem agresszivitásának köszönheti sikerét, hanem inkább a szövegek felkavaró erejének. Szövegeikkel szeretnék felhívni a közvélemény figyelmét olyan dolgokra, mint a gyermekkereskedelem, a kábítószeresek problémája és a háborús veszély.

— XMTP —

Carl Orff, „Carmina Burana”-jának bevezető taktusai szólnak a Petőfi Csarnok hangszóróiból. Majd felgördül a függöny és a színpadon a jelenleg legígéretesebb német techno-együttes, az XMTP két tagja: Sevren Ni-Arb (fordítva olvasva „Brain Nerves” — agyi idegek) énekes és Regan Eracs billentyűs koncertje kezdődik.

Mindez történik dec. 29-én, a Techno-Art-Show fénypontjaként. Éjfél van, az Armageddon Dildos rajongói már hazamentek aludni, csak cirka 150 ember lézeng a teremben az együttes első Németországon kívüli koncertjén.

De őket nem éri csalódás! Néhány SKINNY PUPPY kliséjét eltekintve (lepedőbe burkolt szintiállvány, bravúrosan, balkézzel billentyűző és közben jobb kézzel doboló Regan) a koncert nagyon önálló, a látvány első osztályú. A nóták között ott van az összes táncolható XMTP mű. A bonyolult ritmusok minden vájt-

fülű nézőt csodálattal tölt el; főként az „Abattoir” és a „The shot” hatására mindenki, akiben van még egy csepp energia, mozogni kezd.

A színpad dekorációjának főbb alkotóelemeiként keresztbetett karfa, egy „X” lepedő, egy vödör és egy játék baba. Utóbbit a „Battered Babies” csúcspontjánál Sevren a lába közé veszi és látványosan „megerőszakolja”.

Az utolsó szám a „Danger”, amikor pedig a vödör kerül felhasználásra: Sevren Ni-Arb a vállára emeli, majd a feje fölé... és leönti magát a művérrel! Majd beugrik a nézőterre, ahol amúgy „véresen” fetreng egy kicsit, mielőtt felmegy a színpadra, hogy végleg legördüljön a függöny. Mindenki, aki az egészen kései (korai?) órán még a Pecsában tartózkodik, hálát ad személyes istenének, hogy ide vezérelte: az XMTP minden kétséget kizárólag az év koncertje!

Mi meg rohanunk hátra, ahol egy sebtiben teleírt cetli segítségével meginterjúvoljuk az együttest:

— **Honnan jöttetek?**

S.: Münsterből.

— **Mit csináltok? (Mivel foglalkoztok?)**

— S.: Zenélünk és tanulunk.

— **Pszichológiát?**

S.: Szociológiát, politológiát, pedagógiát. Pszichológiát akartunk eredetileg, de a gyakorlatot egy ideggondozóban töltöttük és meggondoltuk magunkat, s kissé eltávolodtunk a pszichológia mai fejlődésétől.

— **Volt-e ennek a gyakorlóidőnek befolyása a zenétekre?**

S.: Igen, ez az egész széles témakör — az emberi lélek problémája nagyon nagy befolyással volt ránk.

— **Honnan van a nevetek?**

S.: Ezt a nevet egy könyvből vettük, amit én el sem olvastam, mert egyszerűen jól hangzott — nincs különös jelentése, jól hangzik... a könyvet egyébként Fritz Leiber írta.

R.: Nem volt sok időnk egy új név kiválasztására — korábban SCADFLOW volt a nevünk. Miután lemezcéget változtattunk, különböző könyvekben keresgeltünk és akkor hallottuk ezt a nevet.

— **Mikor kezdtétek a zenélést?**

S.: Én 7 éves korom óta zongoráztam, egy klasszikus zongoraoktatást elvégeztem, és aztán kisebb zenekarokban játszottam. A SCADFLOW volt az első EBM-szerű zenekarunk, az elődei inkább a DEPECHE MODE irányzathoz tartoztak. Aztán átálltunk az EBM-re.

— **Hogy nevezitek Ti a zenéteket?**

R.: Mivelhogy megpróbálunk minden egyes számot másmilyenre, érdekesre csinálni, ezért szerintem nehéz minket egy fiókba berakni. Van aki ezt EBM-nek nevezi, van aki technónak vagy AGGREPO-nak...

— **Mi a véleményetek a SKINNY PUPPY-val való összehasonlításról?**

R.: Rossz...

S.: A probléma onnan adódik, hogy valamikor a DANGER után azt mondtuk, hogy a SP a kedvenc együttesünk. De nem akarjuk, hogy ez úgy hangozzon, mintha a SP-től lopnánk vagy pontosan azt az irányt követnénk.

R.: Nem is hiszem, hogy mi tényleg úgy hangoznánk, hogy a „német SP”-nak nevezhetnének bennünket. Vannak dalaink, amik inkább a Klinikre emlékeztetnek... Talán a Cenotaph egy kicsit SP-s.

— **Mit hallgattok szívesen?**

S.: SP, FLA, KW (Kraftwerk) — vegyes. De jelenleg kevés időnk van a zenecsinálás mellett mellett más zenét hallgatni.

R.: Ha egy ember maga zenél, nincs ideje erre. Nekem van vagy 2-3 kazim zenével, azokat hallgatom néha.

— **Mi a véleményetek az EBM alakulásáról?**

S.: Sajnos ide is betört a pénz, sok új együttes alakult, akik techno-house irányban csak táncolható zenét akarnak csinálni. A mi lemezcégünknel (ZOTH OMMOG — a szerk.) csak három igazi együttes van: LEATHER STRIP, ARMAGEDDON DILDOS és mi, akik kidolgoztak egy sruktúrát, ami után haladnak.

R.: Nem is hiszem, hogy a techno-house egy maradandó dolog lenne. Csak legyen egy bassdrum, egy *pergő* (*snare*), egy basszus és szóljon. Egy ilyen számot 2 óra alatt meg lehet csinálni. De azért van pár jó dal akkor is, ha az ember csak a táncolhatóságra figyel. Nem hiszem viszont, hogy ez a zene 3 év múlva még létezni fog. Mi inkább nyújtani szeretnénk valamit a szöveg, a zene terén.

— **Apropó szövegek.**

S.: A mi jelenlegi filozófiánk, hogy az ember + és — oldalakból áll, és megpróbálja azokat elrejteni.

R.: Igen, alapjában véve mi sokat gondolkozunk, hogy mit mondjunk a szövegeinkkel. Van, aki bugyuta módon szerelemről stb. énekel, mi a saját élményeinket, érzéseinket próbáljuk kifejezni. Nem írhatok, pl. Csernobil-ról, mert nem voltam ott, nem ismerem a szituációt. A Fre-aks inkább a szellem negatív oldalait hangsúlyozza, az új 12" és LP — amit most készítenek majd egy másfajta rendszer alapján készült szövegeket tartalmaz majd. De a legjobb szövegek akkor készülnek, ha az ember a saját érzelmeit fejezi ki. Nem akarjuk az emberiséget megreformálni, csak saját magunkról írni a szövegekben. Reméljük viszont, hogy az emberek elgondolkodnak a szövegekről.

— **Nem féltek, hogy félreértik a szövegeiteket?**

S.: De, a veszély fennáll, hisz mindenki máshogy értelmezi őket.

R.: Volt egyszer Bochumban egy pali, aki amikor S. leöntötte magát a vérrel, azt kiáltotta: „Több vért!” Ez már fájt, hogy valaki ennyire nem értette meg, amit szerettünk volna kifejezni.

S.: De lehet, ha félreérti pl. a gyerekmegerőszakolást, akkor azt mondja: „De szörnyű volt ez” és legalább gondolkodik rajta.

R.: Ez a lényeg, hogy gondolkodjanak, ezért dolgozunk mi!

— Ezért rakjátok a szövegeket a borítóba?

S.: A zenét mint kommunikációs eszközt használjuk.

R.: Nagyon könnyű manapság zenét csinálni ezzel a sok elektronikával.

— Mi a véleményetek a politikáról?

R.: Sokan megkérdezték ezt, miután a chemnitzi koncerten (80% Skin) sok problémánk volt a szélsőjobbosokkal. Mi gyűlöljük őket, csináltuk a Swastika című számot már nagyon régen, és ha valaki annak szövegét elolvassa, tudhatja, hogyan gondolkozunk.

— Mik a jövőbeli terveitek?

S.: Hát, csináljuk a V-TEK-et (technohouse), aztán tervezek egy új együttest, amiben több eszköz lesz, A-HEAD lesz a neve. Aztán új lemez (XMTP) és ősszel turné.

— S hogy lehet ebből élni?

R.: Nehéz, mert az ember az összes pénzt a stúdióba fekteti.

S.: Elvileg élhetnének a V-TEK-ből meg az XMTP-ből, de gyakorlatilag még a szüleim támogatnak.

— Talán majd egy pár év múlva . . . Addig is minden jót, és köszönöm az interjút.

X MARKS THE PEDWALK

Regan Eracs (R)

Sevren Ni-Arb (S)

Riporter: EXNER BALÁZS

DISCOGRAPHY:

Arbitrary Execution	12"
Discase Control	MCD
Danger	12"
Abattoir	12"/MCD
Freaks	LP/CD
Cenotaph	12"/MCD
Deep Down	12"/MCD — A-Head
Das Maß Der Dringe	12"/MCD — V-Tek
('92 folyamán jelenik meg az új XMTP maxi, majd a nagylemez. Jelenleg a két fiú épp a stúdióban dolgozik.)	

THE CASSANDRA COMPLEX

— *Hány éves is vagy tulajdonképpen?*

— Körülbelül hétezer éves — vágja rá teljesen komolyan Rodney Orpheus, a Cassandra énekes-zeneszerzője, majd hozzáteszi —, tudod én keményen hiszek a lélekvándorlásban.

— *Te tényleg egy vándorló lélek vagy, hiszen írsz születésed ellenére most a németországi Aachenben élsz, nem messze a belga—holland vidéktől. Miért?*

— Úgy vélem, a nyolcvanas évek elejére Anglia elvesztette vezető szerepét a zenei világban és erősen befelé fordult. Ma már gyakorlatilag csak a gitárzenék terén képes újat hozni, bár ott is inkább ismétlésekről van szó. Nos ezért kezdtünk el annak idején a Cassandrával a holland—belga területen nyomulni. Angliát akkoriban nem érdekelte

a zenénk, viszont annál inkább ösztökélt bennünket a Play It Again Sam! kiadó. Végül a csapat teljesen átszokott a kontinensre. Valljuk, hogy csak az állandó változás képes lendületben tartani egy zenekart. Nincs ez másként a Cassandrával sem. Zenei vonulatunkat mindig is az improvizációs alapok határozták meg.

— *Azért időről időre, más és más megközelítés született a lemezeiken. Ennek legjobb példája talán az 1990-es Cassandra lemez, a Cyberpunk, nem?*

Minden, amit eddig állítottam, igaz erre az utolsó albumra is. Cyber-kibernetika, technológia, punk-felszabadság. A kettő ötvözetéből áll a nagylemez zeneanyaga. Persze fontos azt is tisztázni, hogy mi mindig valami újat szerettünk volna hozni az európai zeneiségbe. Az alapállás az volt, hogy a kontinens — az 50-es és a 60-as években — másolta az amerikai zenei ízlést, illetve az egészet európai szájízhoz igazította. Ez így értéktelen volt. A Cassandra muzikális értékét éppen az adta, hogy tudatosan készült az áttörésre. Ami végül megszületett, az a Kraftwerk—D.A.F. vonulatból indulva termelte ki az ún. holland—belga vonalat. Ez az, amit 1990-ben már Electric Body Music gyűjtőnév alatt tartanak nyilván.

— *Miért pont Electric?*

— Mint olyan, gyakran más területeken — tudomány-technika — sokszor nem volt adekvát kifejezés a jelenség leírására, ezért kitaláltak valamit. Tulajdonképpen Európa keleti és nyugati felén egymástól teljesen függetlenül kezdtek el ilyen muzsikát játszani. Ez pedig azt bizonyítja, hogy Európában az Electric Body Music egyetemesnek bizonyult. Gondoljunk csak a gombamód szaporodó, hasonló zenéssel próbálkozó csapatokra. A jugoszláv Borghesia, Laibach, a belga—holland á;GRUMH . . . , a Poesis Noire, a Nitzer Ebb, a FRONT 242 és még sorolhatnám. Tehát úgy vélem, hogy megszületett a kilencvenes évek zenéje, amely kizárólag európai termék, világfogyasztásra ajálva.

Van itt még egy probléma, amit feltétlenül a legilletékesebbnek, vagyis neked kell tisztáznod. Magyarországon sokan úgy vélik, hogy a belga—holland zenei vonulat erősen militarista hagyományt követ. És, mint említetted, a zenei alapok a német újhullámos muzsikához nyúlnak vissza. Mi úgy látjuk innen Európa keleti feléből, hogy éppen azért kapott erős támogatást a belga—holland területen ez az irányzat, mert a német kultúrkörre Európának azon része a legfogékonyabb, ahol történelmileg erős a szász tradíció. Tehát van-e valamilyen kapcsolat a militarista zenei vonulat és a poroszos gondolatkörből a századelőn kinőtt Új Európai Rend között?

Nem. Ez egy teljesen téves megközelítés. Nincs és nem is volt kapcsolat a poroszos gondolatvilág és az Electric Body Music zakatoló — elismerem —, néhol militarista hatást súroló összlépzete között. Sőt, ha lehet, éppen mi utasítjuk vissza az ilyen jellegű terveket, elképzeléseket. Ez a zene Európa zenéje lesz, remélhetőleg a nem túl távoli jövőben. Azért éppen Belgium—Hollandia ennek a szellemi központja, mert hát Brüsszelben van a Közös Piac székhelye. Ha minden igaz, hamarosan egy egységes Európa születik, létrejön az Európai Egyesült Államok. Az integrálódás jelenlegi fokán pedig éppen Brüsszel—Hága az a két hely, ahol az európai kultúrkörök találkoznak, ötvöződnek és magasabb szinten új minőséget hoznak létre az európai politika, gazdaság és kultúra, ezen belül pedig a zene terén is.

(Az interjú az 1990-es Carrot fesztiválon készült)
(Siklós—Hontvári)

CASSANDRA COMPLEX (ANGLIA)

A nyolcvanas években a C. C. volt a mindig megújuló, izgalmat hozó, új zenei mozgalom egyik meghatározó zenekara. Sohasem címkézték zenéjüket, de mivel annyian megtették eddig, most — a CYBERPUNX s. LP-jük megjelenésekor — úgy érezték, nekik kell helyretenni a dolgokat: A Cyberpunx kifejezést a sci-fi írók és filmrendezők vezették be (pl. Pat Mills „Harmadik Világháború”; Ridley Scott „Szárnyas fejvadász”). Ez egy művészi stílus, amelyben keveredik a hétköznapi „mocskos technológiája” az emberi reakciókkal egy embertelenül elkomputerizált világban. Nagy általánosságban a zene nem reagált erre a problémára, amit bizonyít az elektronika végtelenül buta használata. A Cyberpunx célja, hogy a mai világot a jövő eseményeiben fejezze ki. A gépi ritmusok, torz gitárok és az emberi reakciók keveréke, már a kilencvenes évek jegyében. Néha dühös, néha vidám, néha szomorú, néha komikus . . . a jelen zenéje.

A C. C. jelenleg Aachenben él, amely az első Európai Egyesült Államok fővárosa volt 814 körül.

Cassandra Complex: Rodney Orpheus — ének, computer, gitár, billentyűs hangszerek; John Galvin — 6-húros basszusgitár, 12-húros gitár; Juergen Jansen — computer, billentyűs hangszerek; Patrick Gordon — computer, elektromos fúvós hangszerek.

Diszkográfia:

„Grennade” — LP/CD
„Hello America” — LP/CD
„Feel the Width” — DLP/CD
„Theomania” — LP/CD/MC
„Satan, Bugs Bunny and Me . . .” — LP/CD
„Cyberpunx” — LP/CD/MC
„March”-12”
„Moscow Idaho-12”
„Datakill”-12”
„Kill Your Children”-7”/12”
„30 Minutes of Death”-12”/CD
„Penny Century”-7”/12”/CD
„Finland”-12”/CD

Ami az ihletet adja:

filmek, sci-fi, vallás, technológia, tv, computer, szép lányok, képregények, Európai Egyesült Államok, pornó, űrutazás, narancs juice, LP és CD gyűjtemények.

EISKALTE GAESTE (D)

Budapest, 1991. 11. 01. Petőfi Csarnok

1991. november elsején nem volt valami egetverő hangulat a TECHNOPOLIS-ban. Lehet, hogy túl hideg volt? A klubban az EISKALTE GAESTE (Jéghideg Vendégek) nevű Götting-i zenekar lépett fel. A zenekar három tagból áll. Charles (ének), Krüger I. (számítógépek, sampler, szintetizátor, gitár) és Krüger II. (dob, dobgepek) egy igen bizarr ötven perces programmal ajándékozta meg a hallgatóságot. A programban volt egy két gyorsabb szám ugyan, de a fő vonalat a lassú psiche-s számok jelentették. Azt hiszem aki látta ezt a koncertet az megerősít abban, hogy nem mindennapi zenekarral sikerült eltölteni egy estét.

Az együttessel sikerült egy interjút készíteni, amit most közkinccsé teszünk a következő oldalakon.

VÍRUS: Mivel foglalkoztok a zenélés mellett? Mit csináltok civilben?

E. G.: Charles civilben „életművész”, ő írja a szövegeket a Krüger fivérek pedig, ha kedvük és ihletük támad akkor levonulnak a pincébe kialakított stúdióba, és kísérleteznek.

VÍRUS: Mi inspirálja a zenéteket? Más zenekar, könyv, film, a német történelem, vagy teljesen a sajátotok a zené?

E. G.: Nem másolunk más együtteseket, mint azt az új német zenekarok teszik pl. a Front 242-vel. A zenét K. I. írja, de ő semmilyen külső behatásnak nem enged. A német történelem annyiban van jelen a zenénkben ill. a szövegekben, hogy felhívjuk a figyelmet arra a veszélyre, amit egy olyan hatalmas propaganda jelent, mint amilyen a háborúban volt, és amely fő okozója lett annak a sok szörnyűségnek is. Erre a manipulációs erőre elég sok szövegben visszatérünk. Ha a fasizmus szóba is jön annak, csupán negatív „eredménye” a mondandónk.

Ami a zenét illeti a DAF mentalitását „használjuk” fel néhány helyen (de nem másoljuk) és a DIE KRUPPS is nagy hatással van ránk. A Krupps másodvirágzását éli most az eltelt tíz éve után.

VÍRUS: Milyen zenei stílusban dolgoztok, hova soroljátok magatokat? Miért nem angolul adjátok elő magatokat?

E. G.: Egyértelműen TECHNO... *Electro-Brain-Music* (Charles szól közbe nevetve, mindenki röhögött egy jót). Mi németek vagyunk, német az anyanyelvünk, tehát németül énekelünk!

VÍRUS: Kint milyen lehetősége van a magatok fajta zenekarok ill. kezdő zenekarok fellépésére? Nálunk sajnos csak egyetlen ilyen hely létezik.

E. G.: Németországban nagyon sok klub van és még most is nyílnak újabbak. Elég egy két embert ismerni és még keresni se kell fellépési lehetőséget, mert úgy hívnak meg.

VÍRUS: Ez a stílus, a techno az EBM mennyire futott fel kint?

E. G.: Egyre több kis zenekar kezdett el zenélni az utóbbi években több kevesebb sikerrel.

VÍRUS: Milyen vonalon haladnak ezek a bandák? A német vagy inkább a klasszikus belga vonal a gyakori?

E. G.: Nagyon sokan a FRONT 242-t próbálják koppintani. Kevés az olyan zenekar amely megmarad akár a német újhullámos vonalon vagy egyénit hoz létre. Mi — mint azt mondtuk is — igyekszünk saját stílust létrehozni.

VÍRUS: Engem a TILT!-re emlékeztett a számok előadás-módja.

E. G.: Ismerjük a TILT!-et, de sajnos nem volt alkalmunk élőben látni.

VÍRUS: Sajnos nem volt valami nagy beindulás a koncert alatt, de nekünk például tetszett. Milyen benyomással tértek haza?

E. G.: Az az igazság, hogy nem vártunk mozgást és nem is célunk, hogy legyen. Mi azt szeretnénk, hogy figyeljenek ránk. Mi nem „tánczenekar” vagyunk.

VÍRUS: Miért nem használtok videót vagy diát?

E. G.: Egyrészt az előbbieken elmondottak miatt, másrészt a vetítés kint már lefutott dolog. Visszatérve mi nagyon jól éreztük magunkat Budapesten, csak az volt furcsa, hogy 23 órakor mindenkit kizavartak. Otthon ilyenkor kezdődik az igazi élet!

VÍRUS: Ha kapnátok egy újabb meghívást, eljőnnétek?

E. G.: Hogyne!!

(Külön köszönet Gyurinak és a WAVE-nek.)

1981-ben alakult meg első formációja, de első nagylemeze, a FREIHEIT FÜR DIE SKLAVEN csak 1987-ben jelent meg. Ma már egyike azoknak az olasz alternatív zenekaroknak, amelyek nemzetközi elismerést vívtak ki maguknak: a firenzei PANKOW-ról van szó. Alex Spalek énekes és Maurizio Fasolo szintetizátoros alkotják a zenekar magját, amelyhez dobosok, billentyűsök is csatlakoznak alkalom szerűen, koncerten. Az együttes Spalek szerint nemcsak azért énekel németül és angolul, mert véleményük szerint ezekhez az elektronikus ritmuskhoz, az ipari zene újszerű megfogalmazásához aligha lehetne illeszteni a lírai olasz nyelvet. Alex ereiben is folyik némi német vér...

Meglehetősen elszigeteltek vagyunk zenei szempontból Olaszországban — mondja Alex —, egy jéghegy csúcsa vagyunk jéghegy nélkül. Az elektronika a mi zenénkben a kohéziós erő. A totális tirmusra törekszünk, szinte teljes egészében elvetjük a melódiákat, a harmóniákat. Az együttes alkotósarka Maurizio firenzei lakása, ahol kis stúdiót rendeztek be.

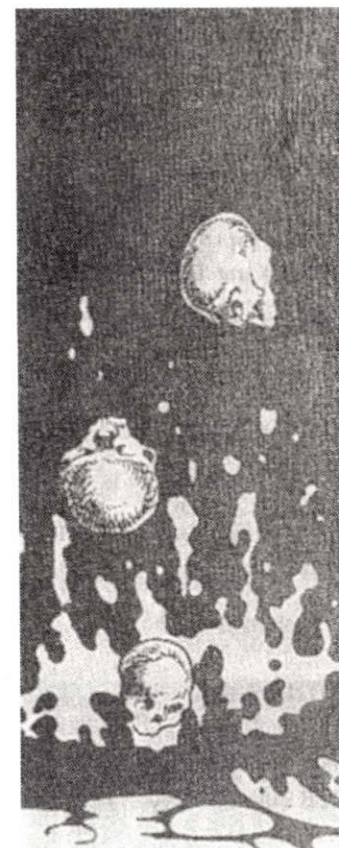
Az egyes darabok felépítésének nagyon fontos fázisa számunkra a hangzás pontos eltalálása. Ezt nehéz szavakkal kifejezni, mert a kutatás zömmel ösztönösen folyik — folytatja az énekes. — Amikor az alapstruktúra elkészül, akkor jövök én a ráénekeléssel, de arra mindig vigyázunk, hogy a kiindulási forrást mindenki kihallhassa a zenéből. Lényegretörők és közvetlenek akarunk lenni.

A PANKOW-nak nemcsak otthon, de külföldön sincs párja. Egy angol kritikus szerint egészen elképesztő módon egyesítik a fekete zenét a tánczenével.

Amikor külföldi újságírókkal beszélünk, akkor rendszerint a belga és az angol Electronic Body Musicba sorolnak be bennünket, olyanok közé, mint a Front 242. Mi azonban másképpen közelítjük meg a kérdést: mi az elektronikus zene szívébe hatolni, és nem vagyunk kíváncsiak a hagyományos hangszerekkel alkotott rockra — szögezi le Alex.

Az együttes szereti a provokáló színpadképeket, az „expresszionista hatású” videókat — ezek ugyanúgy lecsupaszítottak, mint a zenéjük. De úgy látszik, megtalálták a siker kulcsát. 1989-ben még egy kompilációs lemezen szerepeltek előkelő, ismert zenekarok társaságában, majd megjelent második lemezük, a Happy as Horses shite. Tavaly jött ki harmadik albumuk, a Gisela. Nincs megállás...

G — (Világ Ifjúsága '90/5)

SKINNY PUPPY

KISS TIBOR

TOO DARK PARK

TÚL

SÖTÉT

PARK

Abban a kicsiny térben, amelyet alkotok (betőtök), a túl sötét park dereng, mintha hívta volna, egy elveszett gyermek fölött, aki görcsösen kaparásza a földet maga körül.

A vörös nyakú zombie földiken át öreg bőr csőr táncol, mákot (ópiumot) marya azok szemhéjából, akik következnek. Az éleslátás bizonyítása nélkül, s mielőtt a földi tények egy lyukat szültek egyenesen az élő test burkán keresztül, a „túl sötét park” buja zöld volt, ködös magasslatok valóságos játékföldje (országa). Öreg bőr csőr egyre nagyobbra és nagyobbra nő és most ő urálja a parkot, amely fűzfavesszővel (?), unalommal, élettelenességgel van bekerítve. Minden évszak a lázadás reményében követi a következőt. Az undorító tömegek az újra előszedett (?) fém fegyverek felé kavarnak, amelyeket múltba mutató idiotikus szikla (kő) állásokra helyeztek. Biztos lehetsz afelől, hogy még rengeteg hely van a túl sötét parkban.

NIVEK OGRE

nitzerebb

A december 13-ai koncert után Bona Harris exkluzív interjút adott a VÍRUS-nak.

- **Hello! Hogy érezted, milyen volt a koncert?**
- Nagyon jó! Meglepően sokan voltak. Mi sok helyre el akarunk jutni, ahol még nem voltunk. Persze a ma esti közönségből sokan nyilván csak érdeklődésből jöttek el és nem a nevünk miatt.
- **Mondanál néhány szót a kezdetekről? Először is mit jelent a NITZER EBB?**
- Semmit. Ez csak egy jól hangzó, európai név. Nem jelent semmit.
- **Mikor és hogyan kezdődött a NITZER EBB sztori?**
- Egy kisvárosból jöttünk, ami kb. 20 mérföldre északra van Londontól. Nagyon kicsi és túl unalmas volt ahhoz, hogy ott éljünk. Az emberek viselkedése is elég konzervatív volt. Csinálni akartunk valamit saját magunk, de csak hogy legyen egy zenekarunk, az nem volt elég. Látványt is akartunk. Mi csináltuk a színpadi felszerelést és mindent, ami ehhez kellett. Az elképzelésünk teljesen tiszta volt, hogy milyen legyen az image. Ez nagyon fontos

volt. 1983-ban elkezdünk koncerteket szervezni és elég hamar érdeklődni kezdtek a lemezcégek és a média. Így hamarosan, 1986-ban elkezdhattuk felvenni az első lemezünket a Mute Records-nál.

- **Milyen zenéket hallgattatok akkoriban?**
- BAUHAUS, BIRTHDAY PARTY és KILLING JOKE koncertekre jártunk. Meghökkenően és ámulatba ejtően nagy erő sugárzott a zenekarokból. A tagok elég individuális és szuggesztív egyéniségek voltak. Úgyhogy a performanc-ok nagy hatással voltak ránk. Aztán jöttek, elsősorban Németországból, olyan hangok, amikre felfigyeltünk. Legfőképpen a D.A.F., de az ADWARDS, a MALARIA és később a KRUPPS.
- **És a KRAFTWERK?**
- Nem, ők puhák voltak. Mi valami keményebb, punkosabb zenét akartunk csinálni. A KRAFTWERK amit a '80-as évek elején csinált a computerekről szóló dalokban az zseniális, de a '90-es években ez már nem hiteles a számomra.
- **Említettél a D.A.F.-ot. Az első két lemezetek, a „So bright so strong” és a „Total age” hasonlít is az ő zenéjükhöz.**
- Igen, ez igaz. A „So bright so strong”-ot nem soroljuk a lemezeink közé, mert ez egy illegális lemez. Az egyik kiadónak csináltuk ezt a demót még az elején, de nem értettünk egyet a fickóval és odébb álltunk. Mikor ismertek lettünk az első lemezünkkel engedélyünk nélkül kiadták ezt.
- **A „Total age” egy nagyon kemény, néha agresszív techno, ipari hangzással keverve.**
- A „Total age” azt mutatja, milyenek voltunk akkoriban. Azok a számok elsősorban 1982—83-ban íródtak. Fiatalok agresszívek voltunk. Azóta már persze ezzel nem értek egyet, de abban a periódusban azt az állapotunkat rögzíti a „Total age”. Nagyon minimál, ritmusos, agresszív zene.
- **A borítón három jelet — egy kalapácsot, egy fogaskereket és egy vörös csillagot — találunk, amik a kommunizmusra utalnak. Erre utal a lemez címe is: Total age (Totális korszak). Ez egy poén vagy valami több annál?**

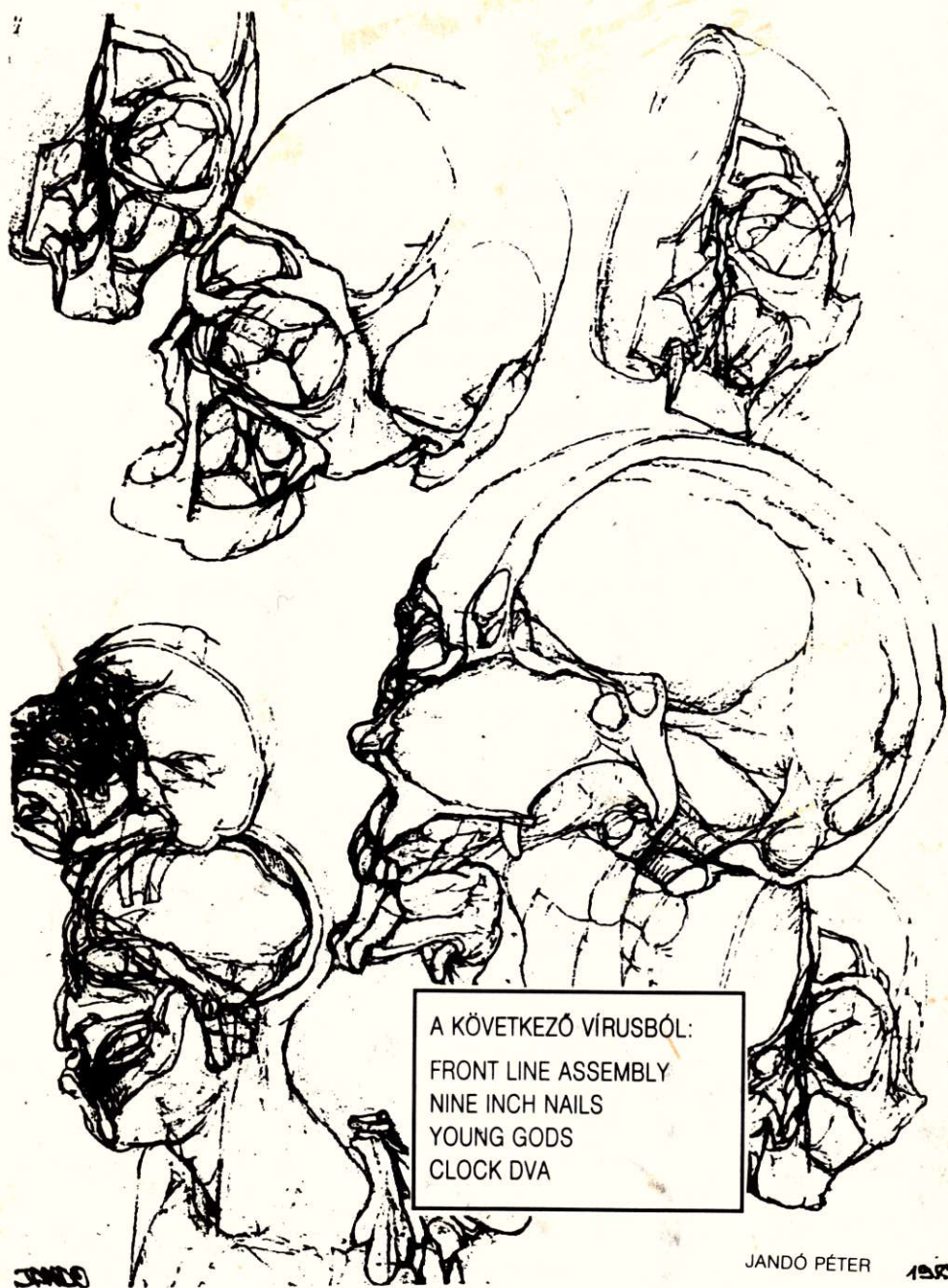

- Kerestünk valamit, ami történelmi. Így jutottunk ezekhez a jelképekhez. Ez a múlt, ami nagyon sok rosszat hozott, úgyhogy nem tehetjük meg újra. Szembe akartunk helyezkedni ezzel az erős iránnyal. Hatott ránk a konstruktívizmus és a dadaizmus, így vettünk jelképeket az image-hoz politikából, de nem akartuk, hogy ezek azt jelentsék, amit nekik jelentett. Akkor foglalkoztunk ezekkel a dolgokkal. Az emberek azt is mondták, alaptalanul, hogy fasiszták vagyunk, úgyhogy a zenét helyeztük előbbre, ezeket a jelképeket pedig hátrébb tettük és így saját jelentést adtunk nekik. Jó dolgokat akartunk és nem rosszakat. Így használtuk ezeket az image-eket.
- **A „Belief” óta viszont erősen változott a zenétek. Mi ennek az oka? Több szintetizátort, samplert használtok.**
- A „Belief”-en még hallhatók azok az elemek, amikről az előbb beszéltem, de egy kicsit hátrébb helyeztük, nagyobb időközöket hagyva a zenében. Funky-sabb, táncolhatóbb az a lemez. Ez már egy előrelépés volt. A „Showtime”-on és az „Ebbhead”-en már több dallamot használtunk. Egy kihívás volt, mert ez már nem volt olyan hard-techno, mint amit előzőleg csináltunk. Nagyot változott az ismert NITZER EBB sound, de túl egyszerű lett volna és nem lett volna tisztességes a „Total age”-t újra megcsinálni. Az „Ebbhead” azt mutatja, hogy milyenek vagyunk ma. Lehet, hogy legközelebb újra egy egyszerű, kemény zenét csinálunk. Néhányan azt mondták, az „Ebbhead” azért ilyen, hogy többet eladhassunk belőle, de a piac lett ilyen. Manapság nagyon soka érdeklődnek a techno-zene iránt. Ez nem volt így, amikor a „Total age” megjelent.
- **Miről szólnak általában a szövegeitek? Mit akartok ezzel elmondani a világnak?**
- A tapasztalásról. Azokról a dolgokról, amiket mi tapasztalunk, vagy olyan szituációkról, amik megtörténnek velünk. Arról, hogy higgy magadban, arról az erőről, ami ahoz szükséges, hogy megváltoztass valamit ha azt te nem úgy akarod. Vagy ha akarsz valamit, azt megkaphasd. Mindent. Ne csak vágyakkal élj. Azok nem elegek. Minden embernek meglegyen a lehetősége, hogy boldog legyen. Ez az alapüzenet.

- **Milyen a kapcsolatotok a DEPECHE MODE-dal? Úgy tudom, hogy többször játszottatok együtt és az „Ebbhead”-nek Alan Wilder volt a producere.**
- Először a Music for the Masses turnén játszottunk együtt Európában, aztán a Violator turnén az USA-ban. Nagyon közel lakunk egymáshoz. Szeretjük egymás zenéit és egymás közönségét. Amikor elhatároztuk, hogy az „Ebbhead”-en több dallamot, teltebb hangzást fogunk használni szükségünk volt valakire, aki tapasztalt és akiben bízhatunk. Így jutottunk Alan-hez, aki jó barát. Ők is segítenek nekünk és mi is segítünk nekik. Például Alan harmadik szólólemezén közreműködött Douglass.
- **Milyen zenéket hallgattok mostanában?**
- Nagyon szeretem a RED HOT CHILLY PAPERS és a NIRVANA új lemezét.
- **Érdekes, hogy rockzenét hallgatsz és technot csinálsz.**
- Nem az eszköz a lényeg, hanem hogy miről akarsz beszélni.
- **És a techno zenét játszó zenekarok közül?**
- Szeretem a DEPECHE MODE-ot, az ERASURE-t és az amerikai NINE INCH NAILS-t.
- **FRONT 242? Kanadaiak?**
- A FRONT korábbi munkáit kedvelem, de nem nagyon tudtak azóta újat csinálni. Nem szeretem a kanadaikat sem. Ezek valahogy nem az én zeném.
- **Végül had kérdezzek meg valamit: sokan úgy gondolják, hogy ez egy military-zene. Mi erről a véleményed?**
- Nem, nem. Úgy gondolom ez semmiképpen nem military zene. Egy elég agresszív zene volt az elején, de az üzenet, ami belőle jött mindig pozitív volt. Láttam ma este a skinheadeket, amint lökdösik az embereket a közönségben. Ez egy negatív dolog, nem módszer. Olyan dolog mögé állnak, amiről ők maguk sem tudják, hogy mi az. A „Total age”-en valóban egyfajta feszült, agresszív zenét használtunk magunk kifejezésére, de ez nem jelenti azt, hogy fasiszták voltunk. Sajnálatos dolog, ha valaki azt hiszi. Az „Ebbhead” már semmiképpen nem lehet ilyen kicsengésű. A „Trigger-happy” című számban is elmondjuk, hogy az emberek nem élhetnek gyűlölettel. Ez nem jó.
- **Remélem, hogy ezzel nem csak én értek egyet. Köszönöm az interjút.**

B.A.L.

A KÖVETKEZŐ VÍRUSBÓL:
FRONT LINE ASSEMBLY
NINE INCH NAILS
YOUNG GODS
CLOCK DVA

JANDÓ PÉTER

1983